

BORIS REPPO – 80

Eesti Maaülikooli tehnikainstituudi emeriitprofessor Boris Reppo sündis 28. veebruaril 1937. a Lenigradi oblasti Tosno rajooni Rõndelevo külas. Sõda kandis soome rahvusest talupidaja perekonna kodukohast Soome vabariiki, sealt Venemaa Kalinini oblastisse ja lõpuks Eestisse Elva linna. Tulevane professor õppis

Tartu IV keskkoolis ja arvati 1955. a septembris EPA põllumajanduse mehhaniseerimise teaduskonna üliõpilaseks. Inseneridiplom anti talle 1960. a suvel. Sel ajal kehtinud õpitemik soosis praktikate sooritamist riigi idapoolsetel avarustel. Seda võimalust kasutasid ärksamad üliõpilased, sh ka B. Reppo meeleldi. Kolm uudismaasuve Põhja-Kasahstanis andsid esimesed kogemused orienteerumiseks keerulises biotehnilises süsteemis – üliõpilane-inimene-loom-masin ja keskkond. Järgnesid tööaastad koondise EPT Elva osakonnas, algul lukksepana, seejärel loomakasvatuse mehhaniseerimise insenerina ja remonditöökoja juhatajana. Alates 1965. a töötas B. Reppo EPA/EPMÜ tehnikateaduskonnas, aastail 1965–1966 elektrifitseerimiskateedri vaneminsenerina ja 1966–1970. a assistendina elektrifitseerimiskateedris ning loomakasvatuse mehhaniseerimise kateedris. Õppejõu ametiga kaasnes tõhus teadustöö, mis sai 1970. a kaante vahele pandud ja Leedu Põllumajandusakadeemias Kaunases tehnika kandidaadi kraadi vääriliseks tunnistati. Kandidaaditöö pealkirjaks oli „Karjalauda sügavrennist sõnniku eemaldamise skreepeseadme uurimine“. Läbiuuritud masinasüsteem sai ka projekteeritud ja leidis pikaajalist kasutust mitmetes lehmafarmides. Aastatel 1970–1973 töötas B. Reppo loomakasvatuse mehhaniseerimise kateedri vanemõpetajana ja kuni 1992. a dotsendina. Kateedri (õppetooli) juhataja ametisse valiti ta 1979. a, professoriks 1992. a. Alates 1994. a oli B. Reppo Eesti Põllumajandusülikooli mitmel vastutaval ametikohal, alates tehnikateaduskonna dekaani abist kuni põllumajandustehnika instituudi juhataja ja tehnikateaduskonna prodekaanini. Aastal 1997 kaitses B. Reppo EPMÜ-s doktoriväitekirja teemal „Lehmafarmide tehnoloogiliste elementide ja biotehniliste süsteemide töökindluse määramise ja parendamise meetodid“.

2002. a valiti B. Reppo emeriitprofessoriks ja oli tehnikainstituudi erakorraline teadur aastatel 2009–2011. Ta on pälvinud mitmeid olulisi tänukirju, medali „Uudismaa ülesharimise eest“, Põllumajandusministeeriumi medali „Kalevipoeg kündmas“, Eesti Maaülikooli teenetemedaliga autasustati teda 2012. a.

Tema aktiivne tegevus jätkub Akadeemilise Põllumajanduse Seltsis, Eesti Põllumajandusinseneride Liidus ja EMÜ professorite kogu juhatuses.

Ta on õpetanud üliõpilastele loomapidamise mehhaniseerimist ja elektrifitseerimist, farmiseadmete teooriat, farmi töökindlust ja talundi kujundamise aluseid. B. Reppo juhendamisel on kaitstud neli doktoriväitekirja ja kakskümmend neli tehnikamagistri väitekirja ning palju erinevatel aegadel kõrgel tasemel tunnustust leidnud diplomiprojekte. Juubilar on lugenud loenguid Helsingi Ülikooli põllumajandusteaduskonnas, arendanud instituudi sidemeid mitmete riikide ülikoolide sösarkateedrite ja firmadega. Nimetagem neist mõned: Praha Põllumajandusülikooli loomakasvatuse mehhaniseerimise kateeder, Zagrebi Ülikooli põllumajanduse mehhaniseerimise kateeder, Helsingi Ülikooli põllumajanduse mehhaniseerimise ja kodunduse kateeder, VAKOLA uurimisinstituut, St. Peterburgi Põllumajandusülikooli loomapidamise mehhaniseerimise kateeder, Leedu ja Läti põllumajandusülikoolide sösarkateedrid, Soome firma Pellonpaja, Rootsi firma Alfa-Laval jt. Pärast kandidaadikraadi kaitsmist õppis B. Reppo ühe aasta Moskvas prantsuse keelt, eesmärgiga siirduda külalisõppejõuks mustale mandrile. Ärev olukord Aafrika maades ei võimaldanud pedagoogi ja teadusmehe võimeid aga seal rakendada. Jätkus toimekas ja tõsine õppe- ja teadustöö loomakasvatuse mehhaniseerimise kateedris. Uurimissuunaks valis B. Reppo huvitava ja eluliselt olulise – loomapidamismasinatöö töökindlus ja tehnohooldus. Üliõpilaste-diplomandide ja kateedri teadurite kaasalöömisel selgitati farmimasinatöö töökindluse parameetrid ja koostati tehnohoolduse graafikud paljudele tolleaegsetele majanditele. Olulisemad uurimistöö tulemused avaldas B. Reppo 1984. a ilmunud monograafias „Farmiseadmete tehnohooldus“, hiljem veel kolme raamatu kaasautorina. Järgnevalt laienes uurimisvaldkond oluliselt. Vaatluse alla võttis ta farmi kui terviku töökindluse. Tema sulest on ilmunud palju artikleid, mis käsitlevad nii farmi kui biotehnilise süsteemi funktsioneerimise töökindlust ja korrashoidu kui ka selle keerulise süsteemi alauksusi. Emeriitprofessor uurib jätkuvalt aktiivselt probleeme kaasaegses käsitluses ja tema osalusel on rahvusvahelistes ajakirjades avaldatud mitmeid artikleid. Juhendatavad väitekirjad käsitlevad biomajandustehnoloogiat ja ergonoomika valdkondi ning teemad töötaja töövoimet, energetilist koormatust, töökindlust, töökeskkonda ja selle sisekliimat mõjutavaid tehnoloogiad või tegureid. Kolleegid soovivad emeriitprofessor Boris Reppot õnnitleda ja jätkugu ikka tervist ning kordaminekuid järgmistel aastakümnetel!

PhD Oliver Sada